

Nr 2

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63; given Stockholms slott den 3 januari 1963.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag, som efter riksstatens fastställande hittills äskats för det löpande budgetåret, har sammanförts å tilläggsstat I (rskr. 1962: 416) och uppgår till 24 615 000 kr. å driftbudgeten och 18 086 000 kr. å kapitalbudgeten. Av utgifterna på driftbudgeten hänförde sig 2 000 000 kr. till beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. samt 2 000 000 kr. till utredningar rörande förflyttning av vissa förband från Järvaåfältet m. m. under försvarsdepartementets huvudtitel, 3 160 000 kr. till bidrag till vissa byggnadsarbeten vid folkhögskolor under ecklesiastikdepartementets huvudtitel samt 15 000 000 kr. till beräknade kostnader för ändrad lönegradsplacering m. m. under civildepartementets huvudtitel. Övriga anslagsäskanden på driftbudgeten avsåg mindre betydande belopp än de nu nämnda och hänförde sig huvudsakligen till jordbruksdepartementets huvudtitel. — Utgifterna på kapi-

talbudgeten hänförde sig till statens allmänna fastighetsfond och avsåg huvudsakligen byggnadsarbeten vid universitetet i Stockholm, vid tekniska högskolan i Lund samt vid lantbrukshögskolan.

Vissa ytterligare anslagsäskanden å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår har ansetts erforderliga och bör föreläggas riksdagen vid dess början i en sammanfattande proposition nr 2 avseende utgifter å tilläggsstat II. Skulle anslagsäskanden därutöver å tilläggsstat II under nu löpande budgetår visa sig ofrånkomliga, bör dessa sammanföras i en särskild proposition, som förelägges riksdagen vid en senare tidpunkt.

De anslagsäskanden å tilläggsstat, som nu förelägges riksdagen, har tidigare denna dag anmälts. En sammanställning av de beslut om förslag till riksdagen, som Kungl. Maj:t därvid på hemställan av vederbörande föredragande enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet (*bil. 1—9*) fattat, torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av sammanställningen framgår, att å tilläggsstat II äskas anslag om sammanlagt 264 410 000 kr. å driftbudgeten och 92 055 000 kr. å kapitalbudgeten. Av utgifterna å driftbudgeten hänför sig 4 000 000 kr. till reglering av prisstegringar för budgetåret 1961/62 samt 48 000 000 kr. till kostnader för svenska FN-styrkor m. m. under försvarsdepartementets huvudtitel, 200 000 000 kr. till vissa sysselsättningspolitiska åtgärder samt 2 000 000 kr. till kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet och 6 700 000 kr. till avsättning till lotterimedelsfonden. Övriga anslag å tilläggsstat II till driftbudgeten uppgår till mindre betydande belopp och hänför sig huvudsakligen till merkostnader för kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m. under justitie-, social-, finans- och inrikesdepartementens huvudtitlar.

Av utgifterna på tilläggsstaten till kapitalbudgeten avser 5 328 000 kr. statens allmänna fastighetsfond, 1 250 000 kr. försvarets fonder, 10 000 000 kr. fonden för låneunderstöd, 59 400 000 kr. fonden för statens aktier, 10 000 000 kr. fonden för förslag till statsverket och 6 000 000 kr. diverse kapitalfonder.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—9*) fattat beslut.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lars Wettergren

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler härefter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] 8. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Till kommittéer och utredningar genom sakkunniga har å riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisats ett reservationsanslag av 1 600 000 kr.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anförte vid anmälan i statsverkspropositionen angående medelsbehovet under förenämnda anslag (bil. 4 p. 8) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

E. Fångvården m. m.

[2] 1. **Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen har till avlöningar till icke-ordinare personal upptagits en anslagspost av 1 543 000 kr.

Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan i statsverkspropositionen av förenämnda anslag (bil. 4 p. 34) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för fångvårdsstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1962/63 överskridas med högst 45 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Margit Hirén

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Tredje huvudtiteln

A. Utrikesdepartementet m. m.

[1] 1. Utrikesförvaltningen: Avlöningar. Med anledning av vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen beträffande inrättandet av två nya beskickningar i Nordafrika erfordras bemyndigande för Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för utrikesförvaltningen gällande personalförteckningen som följer därav även som medgivande att överskrida berörda anslagsposter i utrikesförvaltningens avlöningsstat för budgetåret 1962/63 med högst 60 000 kr.

Jag får hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för utrikesförvaltningen gällande personalförteckningen som följer av det anförda, samt

att bemyndiga Kungl. Maj:t att intill ett sammanlagt belopp av högst 60 000 kr. medgiva härför erforderliga överskridanden av maximerade anslags- och delposter i avlöningsstaten för utrikesförvaltningen för budgetåret 1962/63.

[2] 10. **Tillfälliga representationskostnader.** Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälliga representationskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 130 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

P. Bothén

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler härefter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

B. Centrala förvaltningsmyndigheter

[1] 15. Arméintendenturförvaltningen: Arméintendenturförvaltningens anstalter: Avlöningar. I gällande avlöningsstat för arméintendenturförvaltningens anstalter är anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagen till 1 335 000 kr.

Vid centralförråd för drivmedel finnes för närvarande tjänster för 14 förrådsförvaltare — 4 i lönegrad Ae 17 och 10 i Ae 15 — och 14 förrådsmästare i Ae 13. Arméintendenturförvaltningen har i sina anslagsäskanden för nästa budgetår föreslagit, att ifrågavarande tjänster skall uppflyttas i lönegrad. Såsom motiv härför åberopas främst arten och omfattningen av de arbetsuppgifter som är förenade med respektive tjänster. Närmare motivering till förslagen lämnar arméintendenturförvaltningen i särskild skrivelse. Till denna, vilken kommer att tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott, torde få hänvisas för erhållande av närmare kännedom om förslagets innebörd.

Som framgår av vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan för nästa budgetår av anslaget Försvarets intendenturverks anstalter: Avlöningar torde det vara ofrånkomligt att personalen vid centralförråden för drivmedel

besitter viss teknisk kompetens. Jag har därför föreslagit, att förenämnda tjänster för förrådsförvaltare och förrådsmästare utbytes mot tjänster för 8 driftingenjörer i Ae 19, 6 ingenjörer i Ae 17 och 14 ingenjörer i högst Ae 15.

Kungl. Maj:t har den 21 december 1962 förordnat att flertalet av ifrågasvarande tjänsteutbyten skall komma till stånd redan under innevarande budgetår. 13 tjänster för förrådsförvaltare — 4 i Ae 17 och 9 i Ae 15 — har sålunda utbytts mot tjänster för 7 driftingenjörer i Ae 19 och 6 ingenjörer i Ae 17. Vidare har de 14 tjänsterna för förrådsmästare i Ae 13 utbytts mot tjänster för ingenjör i högst Ae 15.

Kostnaderna för ifrågasvarande tjänsteförändringar under innevarande budgetår — cirka 28 000 kr. — kommer med ett belopp av omkring 20 000 kr. att belasta den i arméintendenturförvaltningens anstalters avlöningsstat uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Kostnaderna rymmes emellertid inte inom ramen för anslagsposten — 1 335 000 kr. Posten, som är obetecknad, måste därför överskridas. Jag föreslår, att riksdagens medgivande härtill inhämtas.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva att den i avlöningsstaten för arméintendenturförvaltningens anstalter för budgetåret 1962/63 upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må överskridas med högst 20 000 kr.

C. Försvarskrafterna

[2] 80. Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m. Å riksstaten för budgetåret 1962/63 är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 732 000 000 kr. Riksdagen har vidare efter förslag av Kungl. Maj:t i 1962 års statsverksproposition för sagda budgetår bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 800 000 000 kr.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1962:127 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att under budgetåret 1961/62, utöver för ändamålet tillgängliga beställningsbemyndiganden under förevarande anslag, medgiva utläggande av beställning å flygburna radarstationer inom en kostnadsram av 120 miljoner kronor. I en av överbefälhavaren med yttrande den 13 juli 1962 överlämnad skrivelse har flygförvaltningen anmält, att nyssnämnda bemyndigande icke kan utnyttjas för omgående anskaffning av radarflygplan av avsedd typ, när flygplanen icke helt kan tillgodose ställda krav. Flygförvaltningen har vidare framhållit, att berörda flygplantyp, vilken även i nuvarande utformning bedömes ha stor betydelse som komplement till luftbevaknings- och stridsledningssystemet, icke befunnits kunna rymmas inom nuvarande ram för flygvapnets materielanskaffning. Överbefälhavaren har

föreslagit, att ifrågasvarande beställningsbemyndigande av 120 miljoner kronor reserveras för framtida anskaffning av flygburna radarstationer.

Flygförvaltningen (skr. 31/8 1962) har hemställt om medgivande att under budgetåret 1962/63 — utöver för ändamålet tillgängliga beställningsbemyndiganden under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. — få utlagga beställningar inom en kostnadsram för 220 miljoner kronor.

Flygförvaltningen anför, att förutsättningen för att planerad anskaffning av flygmateriel skall kunna förverkligas är att erforderliga bemyndiganden står till förfogande vid rätta tidpunkter. Därvid framhålls att tiden mellan beställning och leverans för den materiel som anskaffas med anlitan­de av flygmaterielanslaget uppgår till i genomsnitt tre à fyra år. Med hänsyn till de relativt stora förskott som måste erläggas vid placering av större beställningar är det emellertid enligt flygförvaltningen av större intresse att känna den »ekonomiska genomloppstiden» avseende förevarande anslag, d. v. s. den tid det erfarenhetsmässigt tar innan det ackumulerade värdet av alla vid en viss tidpunkt verkställda betalningar uppgår till samma belopp som det ackumulerade värdet vid samma tidpunkt av alla gjorda beställningar. Den ekonomiska genomloppstiden har enligt flygförvaltningen under senare år uppgått till 15 à 16 månader. Med hänsyn till att den materiel som nu anskaffas är mer komplicerad än tidigare kommer enligt ämbetsverket tiderna för projektering och tillverkning att successivt förlängas, vilket enligt gjorda prognoser ökar den ekonomiska genomloppstiden till cirka 18 månader. Flygförvaltningen framhåller, att en ökad ekonomisk genomloppstid visserligen medför behov av högre bemyndiganden men icke innebär krav på ökade betalningsmedel.

Med hänsyn till den beräknade ekonomiska genomloppstiden avseende förevarande anslag erfordras enligt flygförvaltningen för innevarande budgetår beställningsbemyndiganden om 1 050 miljoner kronor. Utöver av riksdagen för innevarande budgetår beviljat beställningsbemyndigande av 800 miljoner kronor har för sagda budgetår ett till Kungl. Maj:ts förfogande stående bemyndigande av 28 miljoner kronor ställts till flygförvaltningens förfogande. Det erforderliga bemyndigandetillskottet utgör därför (1 050 — 800 — 28 =) avrundat 220 miljoner kronor. Härvid har hänsyn icke tagits till det hittills utnyttjade bemyndigandet av 120 miljoner kronor avseende anskaffning av flygburna radarstationer.

Under budgetåren 1958/61 har enligt flygförvaltningen beviljade beställningsbemyndiganden icke kunnat utnyttjas i full utsträckning. Detta anses främst bero på att projektering och utveckling av nya stridsmedel ej kunnat ske i takt med de uppställda planerna. Under budgetåret 1961/62 har det enligt ämbetsverket skett en återhämtning, som medfört icke enbart att tillgängliga bemyndiganden helt förbrukats, utan även att vissa planerade beställningar fått innehållas i brist på bemyndiganden. Den principiella utformningen av de nya vapensystem som är avsedda att anskaffas under 1960-talet anses vidare ha nått ett sådant utvecklingsskede att beställningsverksamheten framdeles bedömes kunna bedrivas i planerad omfattning. Detta

innebär enligt flygförvaltningen att bemyndiganden måste stå till förfogande till av ämbetsverket beräknade belopp, om planerna skall kunna förverkligas. Brist på bemyndiganden anges medföra förseningar i leveranserna samt ökade reservationer under anslaget.

Överbefälhavaren, som yttrat sig i ärendet, anser det väsentligt för planeringen avseende tygmaterielanskaffningen inom försvaret att beställningsbemyndigandena på lämpligt sätt anpassas till betalningsmedlen. Framställningen tillstyrkes i princip. Med hänsyn till att försvarets kostnadsram för budgetåret 1962/63 redan behandlats av statsmakterna vill överbefälhavaren emellertid ifrågasätta, om icke redan nu tillgängliga beställningsbemyndiganden, exempelvis det av 1962 års riksdag beviljade men hittills icke utnyttjade bemyndigandet för anskaffning av flygburna radarstationer, temporärt kunde disponeras.

För inhämtande av ytterligare upplysningar rörande här anmälda framställningar torde få hänvisas till de handlingar som kommer att till handhållas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

För att under innevarande budgetår kunna genomföra planerad anskaffning av flygmateriel m. m. erfordras enligt flygförvaltningen ett ytterligare beställningsbemyndigande av 220 miljoner kronor. Vidare har ämbetsverket anmält, att det av riksdagen för budgetåret 1961/62 medgivna beställningsbemyndigandet om 120 miljoner kronor för anskaffning av flygburna radarstationer tills vidare icke kan utnyttjas.

Behovet av ytterligare beställningsbemyndiganden sammanhänger väsentligen med att leveranstiderna för den alltmer komplicerade materielen ökar. Med denna utveckling följer, att behovet av bemyndiganden växer förhållandevis mer än behovet av betalningsmedel. Med hänsyn till den kostnadsram som för de närmaste budgetåren torde kunna avses för flygvapnet synes det möjligt att öka beställningsbemyndigandena under flygmaterielanslaget. Jag vill också peka på att inträffade prisstegringar medfört, att planerad beställningsvolym icke kan hållas. För att beställningsverksamheten icke skall bli fördröjd bör enligt min mening ytterligare beställningsbemyndiganden ställas till flygförvaltningens förfogande redan under budgetåret 1962/63. Då någon beställning av flygburna radarstationer icke torde bli aktuell under de närmaste budgetåren, synes i första hand för denna materiel avsett beställningsbemyndigande böra tas i anspråk för andra anskaffningsändamål under följande budgetår. För att tillgodose det av flygförvaltningen anmälda bemyndigandebehovet erfordras härutöver ett bemyndigande av (220 — 120 =) 100 miljoner kronor. Jag föreslår, att ett särskilt beställningsbemyndigande av detta belopp för innevarande budgetår upptages under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna vad jag i det föregående föreslaget i fråga om utnyttjande av ett för anskaffning av flygburna radarstationer medgivet beställningsbemyndigande om 120 000 000 kr.;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1962/63, utöver för ändamålet tillgängliga beställningsbemyndiganden under anslaget Flygvapnet: Anskaffning av flygmateriel m. m., medgiva utläggande av beställningar å flygmateriel m. m. inom en kostnadsram av 100 000 000 kr.

E. Diverse

[3] 26 a. **Reglering av prisstegringar för budgetåret 1961/62.** Enligt verkställda indexberäkningar för budgetåret 1961/62 utgör genomsnittsindextalet för samtliga reservationsanslag 104,3 (maj 1960 bas = 100). Prisindexberäkningarna i fråga om reservationsanslag utvisar alltså en kostnadsökning av 4,3 %. Nettoresultatet av prisregleringen på dessa anslag (inklusive obetecknade anslag), vilka i riksstaten uppförts med sammanlagt i runt tal 1 838 miljoner kronor, bör därför utgöra ($0,043 \times 1\,838 =$) avrundat 79 miljoner kronor. Till följd av inträffade prissänkningar har av reservationsanslaget Flygvapnet: Drift och underhåll av flygmateriel m. m. ett belopp om 8 miljoner kronor överförts till statens budgetutjämningsfond. För kompensation för prisstegringar avseende reservationsanslag får därför enligt gällande regler tas i anspråk högst ($79 + 8 =$) 87 miljoner kronor. Till förfogande för prisregleringsändamål har för budgetåret 1961/62 stått sammanlagt 83 miljoner kronor, varav 80 miljoner kronor anvisade å anslag till reglering av prisstegringar och 3 miljoner kronor av viss reservation under anslaget till anskaffning av flygmateriel m. m. (jfr prop. 1961: 110, p. 24). Enligt gällande regler har alltså 87 miljoner kronor fått ianspråktagas för prisregleringsändamål medan för ändamålet tillgängliga anslagsmedel utgjort 83 miljoner kronor. En brist om ($87 - 83 =$) 4 miljoner kronor har således uppstått. Då överskridandena å förslagsanslagen under budgetåret 1961/62 uppgått till mindre belopp än som svarar mot för budgetåret 1961/62 framräknat genomsnittsindextal avseende fjärde huvudtiteln, bör den vid prisregleringen föregående budgetår uppkomna bristen kompenseras. Med hänsyn till den hittillsvarande prisutvecklingen synes det för innevarande budgetår anvisade anslaget till reglering av prisstegringar behöva i sin helhet utnyttjas för prisregleringsändamål hänförliga till nämnda budgetår. Jag föreslår därför, att å tilläggsstat för budgetåret 1962/63 anvisas 4 miljoner kronor för prisreglering av för budgetåret 1961/62 under fjärde huvudtiteln anvisade reservationsanslag.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reglering av prisstegringar för budgetåret 1961/62* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 4 000 000 kr.

[4] 30. **Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.** Medel för en svensk FN-styrka anvisades första gången efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1956: 198 å tilläggsstat I för budgetåret 1956/57. Sedermera har för svenska FN-styrkors verksamhet m. m. anvisats ytterligare medel under budgetåren 1957/62. Sammanlagt har å driftbudgeten under fjärde huvudtiteln anvisats 151 miljoner kronor. Från anvisade medel har bestritts kostnaderna för de svenska FN-styrkorna i Främre Orienten och Kongo, för specialister som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställes till FN:s förfogande för tjänstgöring i Kongo, för särskild frivillig utbildning för personal, avsedd att anställas i Sveriges militära FN-kontingenter samt för viss personal i Sverige och vid Sveriges ständiga representation hos FN, som handläggat ärenden rörande FN-kontingenterna.

Anvisade medel har beräknats skola förslå till och med utgången av december 1962.

Huvuddelen av ifrågavarande kostnader avses skola bestridas av FN. Hitills har från FN influtit 72 557 136 kr. avseende kostnaderna — med undantag för materielkostnaderna — för FN-styrkorna i Främre Orienten och Kongo samt i Kongo tjänstgörande specialister under tiden den 1 november 1956—den 31 december 1961.

Enligt av Kungl. Maj:t meddelade beslut, senast den 16 november 1962, skall den för Främre Orienten avsedda kontingenten fortsättningsvis vara organiserad längst intill utgången av januari 1964. Kontingenten omfattar numera omkring 450 man och tjänstgöringsomgångarna sju månader. — Beslut om avlösning av den för närvarande i kontingenten i Kongo ingående personalen har av Kungl. Maj:t meddelats senast den 16 november 1962. Avlösning planeras skola äga rum i april 1963. Kontingenten omfattar numera omkring 700 man. Tjänstgöringsomgångarna är sju månader. — Specialistgruppen i Kongo omfattar för närvarande ca 300 man. I detta antal inräknas personalen i den flygstyrka, som uppsatts enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 september 1961. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 23 november 1962 skall nämnda flygstyrka förstärkas med ytterligare fyra jaktflygplan jämte den ytterligare personal, som kan föranledas därav. Personalen i Sverige med arbetsuppgifter, som sammanhör med FN-styrkornas organiserande, uppgår till omkring 20 personer. Härtill kommer viss personal vid Sveriges ständiga representation hos FN.

I skrivelse den 30 oktober 1962 har försvarets civilförvaltning anmält, att medelsbehovet för den verksamhet som för närvarande belastas från anslag till svenska FN-styrkor m. m. för tiden intill den 31 december 1963 beräknas till 48 000 000 kr. Vid denna beräkning har kostnaderna för styrkan i Främre Orienten upptagits till 11 400 000 kr., styrkan i Kongo till 21 000 000 kr., specialister i Kongo m. fl. till 13 800 000 kr., administrativ personal i Sverige till 1 800 000 kr., förhyrning av flygplan till 2 400 000 kr. och allmän medelsreserv till 5 600 000 kr. eller sammanlagt 56 000 000 kr. Då emellertid 8 000 000 kr. av tidigare anvisade medel beräknas återstå den 31 december 1962, nedgår medelsbehovet till 48 000 000 kr.

Departementschefen

Riksdagen har tidigare anvisat medel till bestridande intill utgången av december 1962 av kostnaderna för de svenska FN-styrkorna i Främre Orienten och Kongo samt för specialister, som enligt beslut av Kungl. Maj:t ställes till FN:s förfogande för tjänstgöring i Kongo, m. fl. Enligt hittills meddelade beslut skall svenska FN-styrkor stå till förfogande för tjänstgöring i Främre Orienten till utgången av januari 1964 och i Kongo tills vidare intill det Kungl. Maj:t annorlunda förordnar. Vissa specialister m. fl. kommer också under innevarande år att vara i verksamhet främst i Kongo. Med hänsyn till att beslut fattats att förstärka flygstyrkan i Kongo med ytterligare fyra jaktflygplan torde dess personalstyrka komma att i motsvarande mån utökas.

Försvarets civilförvaltning har för den fortsatta verksamheten under år 1963 beräknat ett ytterligare medelsbehov om 48 000 000 kr. Jag anser mig kunna biträda dessa beräkningar. I enlighet härmed föreslår jag, att för verksamheten till och med december 1963 i Främre Orienten och i Kongo m. m. anvisas 48 000 000 kr. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63. Man bör förutsätta att huvuddelen av ifrågavarande kostnader skall ersättas av FN. Eventuellt behov av medel utöver vad nu angivits torde, liksom tidigare förutsatts, få tillgodoses från anslaget till oförutsedda utgifter. Om så sker, bör förhållandet senare anmälas för riksdagen.

Från FN inflytande ersättningar bör liksom tidigare tillgodoföras inkomstiteln Övriga diverse inkomster.

Aberopande det anförda hemställer jag, att Kungl Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för svenska FN-styrkor m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 000 kr.

[5] 31. Svenska övervakningskontingenten i Korea. Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1953:234 angående täckning av kostnaderna för svenskt deltagande i stilleståndsövervakning samt vid repatriering av krigsfångar i Korea anvisade riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 000 000 kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenterna i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten har efter slutfört uppdrag upplösts i mars 1954. Övervakningskontingentens verksamhet pågår alltjämt, men dess personal har starkt reducerats och uppgår nu till omkring nio personer mot omkring 90 personer i mars 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen under förenämnda anslagsrubrik efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sammanlagt 10 880 000 kr. Hittills har således anvisats 15 880 000 kr. för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 30 oktober 1962 har *försvarets civilförvaltning* anmält, att ytterligare medel erfordras för att bestrida kostnaderna för övervaknings-

kontingentens fortsatta verksamhet och till stöd härför anført i huvudsak följande.

Behållningen under anslaget uppgick den 30 september 1962 till omkring 181 800 kr. Härav var ca 4 800 kr. bundna i utestående oredovisade förskott. Den icke disponerade behållningen uppgick således till 177 000 kr. Kostnaderna under månaderna januari—september 1962 uppgick till i genomsnitt ca 55 000 kr. för månad, vilket motsvarar vad som på förhand beräknats (jfr prop. 1962: 105, s. 8). Under månaderna juli—september 1962 har dock medelsförbrukningen ökat till omkring 57 000 kr. för månad.

För den fortsatta verksamheten beräknar civilförvaltningen medelsbehovet till 65 000 kr. för månad. Ämbetsverket har därvid förutsatt, att verksamheten bibehålles vid nuvarande omfattning och att personalstyrkan, vars anställningstid beräknats till sju månader, uppgår till nio personer. Hittills anvisade belopp torde täcka medelsbehovet för tiden till och med december 1962.

Departementschefen

Det kan alltjämt inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea kan behöva fortsätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden till och med utgången av innevarande kalenderår. Jag förutsätter, att kontingentens personalstyrka hålles så låg som det är möjligt.

Försvarets civilförvaltning beräknar, att hittills anvisade medel skall täcka kostnaderna för kontingentens verksamhet till och med december 1962. För den fortsatta verksamheten räknar ämbetsverket med ett medelsbehov av 65 000 kr. d. v. s. ett 10 000 kr. högre månatligt belopp än som beräknats för verksamheten under tiden den 1 april—den 31 december 1962 (jfr prop. 1962: 105, s. 8). Jag anser mig kunna biträda dessa beräkningar. För kalenderåret 1963 erfordras således 780 000 kr. Summan måste betraktas som ungefärlig med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en kommande avveckling av kontingentens verksamhet. Jag förutsätter, att eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitannde av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:tt måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska övervakningskontingenten i Korea* å tilllägsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 780 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Försvarets fastighetsfond

Kasernbyggnaders delfond

[6] A 1 a. Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst. Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1961: 145 anvisade riksdagen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1960/61 under försvarets fastighetsfond, arméns delfond, ett investeringsanslag av 1 600 000 kr. till Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst.

Vid anmälan av ifrågavarande anslag anförde departementschefen, bland annat, att för att den i propositionen föreslagna särskilda FN-utbildningen skulle kunna genomföras utan att inkräkta på övrig verksamhet vid de organiserande förbanden måste ett antal baracker m. m. anskaffas för förråds- och förläggningssändamål. Anskaffningskostnaderna hade preliminärt uppskattats till cirka 2,5 miljoner kronor. I första hand borde åtgärder vidtagas för att få till stånd dessa utrymmen vid de förband, vid vilka FN-utbildning skulle äga rum under 1962. Kostnaderna för erforderliga baracker m. m. vid dessa förband uppskattades av departementschefen till 1 600 000 kr.

Genom särskilda beslut den 16 juni 1961 och den 27 april 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att utföra lokalutrymmen för ifrågavarande ändamål i huvudsaklig överensstämmelse med följande byggnadsprogram.

	Kostnad
Södermanlands regemente	
lordningställande och tillbyggnad av fyra förläggingsbaracker . .	400 000
Nybyggnad av förrådsbyggnad	300 000
Livgrenadjärregementet	
Nybyggnad av förrådsbyggnad	300 000
Infanteriets stridsskola	
Nybyggnad av en förläggingsbyggnad	1 334 000
Nybyggnad av förrådsbyggnad (totalkostnad 524 000 kr., varav hälften bestrides av medel för utbyggnad av stridsskolan) . . .	266 000
	Summa kr. 2 600 000

För genomförande av byggnadsprogrammet har fortifikationsförvaltningen bemyndigats anlita förenämnda investeringsanslag om 1 600 000 kr. ävensom förskottsvis högst 1 000 000 kr. av det under försvarets fastighetsfond, kasernbyggnaders delfond, anvisade investeringsanslaget Byggnadsarbeten för armén.

Fortifikationsförvaltningen har i skrivelse den 23 november 1962 hem-

ställt, att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1962/63 måtte anvisas ett investeringsanslag av 1 250 000 kr. till Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst.

Beträffande behovet av ytterligare kapitalinvestering för ifrågavarande ändamål anför fortifikationsförvaltningen följande.

Med ledning av antagna anbud å förläggingsbyggnaden och förrådsbyggnaden vid stridsskolan beräknas kostnaderna för dessa byggnader numera till 1 550 000 kr. respektive 600 000 kr. Av förrådsbyggnaden är i stort sett hälften avsedd för stridsskolan och andra hälften för utbildningen i FN-tjänst. Merkostnaden utgör således $(1\,550\,000 - 1\,334\,000 + 300\,000 - 266\,000 =)$ 250 000 kr. Övriga i byggnadsprogrammet upptagna byggnadsprojekt beräknas kunna utföras för där angivna kostnader. För täckande av det genom Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 27 april 1962 förskottade beloppet, 1 000 000 kr., ävensom för ifrågavarande merkostnad, 250 000 kr., erfordras alltså sammanlagt 1 250 000 kr., vilket medelsbehov bör tillgodoses under budgetåret 1962/63.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag anförde vid anmälan av ärendet i propositionen 1961: 145 uppskattades anskaffningskostnaderna för lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst preliminärt till cirka 2,5 miljoner kronor. För budgetåret 1960/61 anvisades å tilläggsstat II ett investeringsanslag av 1 600 000 kr. för ändamålet. Kostnaderna för slutförande av erforderliga byggnadsarbeten beräknas nu av fortifikationsförvaltningen till 2 850 000 kr. I enlighet med fortifikationsförvaltningens förslag föreslår jag, att 1 250 000 kr. anvisas under anslaget å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Med hänsyn till den särskilda karaktären av ifrågavarande lokalutrymmen bör grundavskrivning ske med 100 %. Till denna fråga återkommer chefen för finansdepartementet i annat sammanhang.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte förordna

att till *Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 1 250 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Hugo Grimlund

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler härefter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

A. Socialdepartementet m. m.

[1] 4. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 7, p. 4) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

E. Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet

[2] 6. **Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 190 000 000 kr., därav förslagsvis 60 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattebidragen.

Arbetsmarknadsstyrelsen har inkommit med framställning om anslag å tilläggsstat för ifrågavarande ändamål. En redogörelse för denna framställning har lämnats i statsverkspropositionen (bil. 13, p. 27).

Departementschefen

Under hänvisning till vad föredraganden anfört i nyssnämnda sammanhang hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 000 kr., därav förslagsvis 150 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

[3] 7. **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** Under hänvisning till vad föredraganden tidigare denna dag anfört vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 13, p. 28) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

[4] 3. **Lånefonden för bostadsbyggande.** Riksdagen har medgivit, att preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 1 120 000 000 kr.

Bostadsstyrelsen har föreslagit, att ramen för den preliminära långivningen ökas med 370 000 000 kr. till 1 490 000 000 kr. Beträffande styrelsens motivering för förslaget torde få hänvisas till den redogörelse härför, som tidigare denna dag lämnats vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 13, p. 102).

Departementschefen

Såsom föredraganden anfört vid anmälan av anslag till lånefonden för bostadsbyggande för budgetåret 1963/64 har igångsättningen av nya bostadsbyggen under år 1962 blivit avsevärt större än som förutsågs, när riksdagen fattade beslut om ramen för långivningen.

Numera torde kunna antas, att tillhoppa 81 000 lägenheter i statsbelånade bostadshus kommer att påbörjas under budgetåret 1962/63. Vidare har det varit nödvändigt, främst för att vidmakthålla en hög och jämn sysselsättning på byggnadsarbetsmarknaden, att genom s. k. dispenser medverka till att byggnadsföretag inrymmande ca 11 000 lägenheter under budgetåret 1961/62 påbörjats utöver dem för vilka medel beräknats inom den för sistnämnda budgetår bestämda låneramen. Då lånebeslut beträffande dessa lägenheter sedermera meddelats under budgetåret 1962/63, bör ramen för innevarande budgetår beräknas så, att den inrymmer lån även för dessa 11 000 lägenheter.

I enlighet med det sagda erfordras en utvidgning av gällande låneram med 300 000 000 kr. Ramen bör alltså nu fastställas till 1 420 000 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att under budgetåret 1962/63 preliminära beslut om lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 1 420 000 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

[5] 2. **Räntefria lån till bostadsbyggande.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 18 000 000 kr.

Bostadsstyrelsen har hemställt, att ett anslag av 10 000 000 kr. anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1962/63. Beträffande motiveringen för styrelsens förslag torde få hänvisas till den redogörelse härför, som tidigare denna dag lämnats vid anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 13, p. 105).

Departementschefen

Såsom bostadsstyrelsen anfört har utbetalningen av tidigare beviljade räntefria stående delar av egnahemslån blivit större än beräknat. Huvudsakligen av denna anledning behöver ytterligare medel tillföras anslaget. Jag biträder styrelsens förslag att 10 000 000 kr. anvisas på tilläggsstat. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Räntefria lån till bostadsbyggande* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Berit Sandqvist-Örnberg

FINANSDEPARTEMENTET

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 janu-
ari 1963.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Sjunde huvudtiteln

A. Finansdepartementet m. m.

[1] 3. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 9, p. 3) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Fonden för statens aktier

[2] 2 a. **Teckning av aktier i Sveriges kreditbank.** Enligt 62 § i 1955 års lag om bankrörelse är affärsbankernas rätt att mottaga inlåning från allmänheten volymmässigt begränsad till en viss multipel av bankens eget kapital.

Undantagna från denna regel om en viss proportion mellan det egna kapitalet och inlåningens omfattning är huvudsakligen medel, vilka ligger som kassa eller inestår hos andra kreditinstitut eller är placerade i vissa andra s. k. täckningsfria tillgångar såsom skattkamarväxlar och obligationer. Innebörden av bestämmelserna om inlåningsrätt är således, att en bank, om inlåningen från allmänheten ökas så att den föreskrivna proportionen mellan eget kapital och inlåningsmedlen inte kan hållas, inte kan använda de överskjutande inlåningsmedlen för utlåning till allmänheten utan måste placera dem i dylika täckningsfria tillgångar.

På särskild ansökan kan Kungl. Maj:t medge att med banks eget kapital må — intill ett belopp motsvarande högst hälften av aktiekapitalet — i inlåningsrättsligt hänseende likställas nominella värdet av förlagsbevis utställda av banken.

Sveriges kreditbank hemställer, att åtgärder vidtages till förberedande av en ökning av bankens eget kapital.

Kreditbanken framhåller inledningsvis, att affärsbankernas inlåning under senare år ökat kraftigt. För år 1961 har ökningen uppgått till nära 900 milj. kr. eller cirka fem procent, och för femårsperioden 1957—1961 har den i genomsnitt uppgått till drygt 1 200 milj. kr. per år.

För Sveriges kreditbanks vidkommande har ökningen av inlåningen varit proportionsvis ännu starkare än för affärsbankssektorn i dess helhet. Bankens inlåning har under den senaste femårsperioden vuxit med i genomsnitt drygt 175 milj. kr. per år, och för år 1962 torde ökningen knappast komma att understiga 300 milj. kr. Från den tidpunkt — år 1951 — då banken började sin verksamhet och fram till slutet av år 1961 har inlåningen stigit från 644 milj. kr. till 2 359 milj. kr.

Då verksamheten började hade banken ett aktiekapital på 40 milj. kr. och ett sammanlagt eget kapital på 61,6 milj. kr. Genom nyemissioner under åren 1951 och 1952 på 12 resp. 8 milj. kr. till en emissionskurs av 150 kr. per aktie tillfördes banken ytterligare 30 milj. kr. i eget kapital.

Under den tid som därefter förflutit har bankens inlåning ytterligare ökat avsevärt. Denna utveckling har även medfört att frågan om åtgärder för att öka bankens inlåningsrätt ständigt varit aktuell. Banken har för tillgodosende av detta syfte i första hand sökt att öka det egna kapitalet genom fondering av vinstmedel. Under perioden 1951—1961 har det egna kapitalet på detta sätt ökat med 31,7 milj. kr., bl. a. genom två fondemissioner åren 1958 och 1960 å sammanlagt 19,2 milj. kr. Att ökningen inte blivit ännu större beror enligt banken på att en väsentlig del av de årliga överskotten å rörelsen använts till den inre konsolidering, som ansetts påkallad med hänsyn till den växande rörelsen. Under hela perioden 1951—1961 har sålunda av obeskattade vinstmedel till olika värderegleringskonton avsatts ett belopp av drygt 90 milj. kr. Sistnämnda konsolidering är inte inlåningsrättsgrundande.

Den ökning av det egna kapitalet, som nu redovisats, har emellertid inte

varit tillräcklig för att skapa erforderligt utrymme i inlåningsrättsligt hänseende. Banken har därför under de senaste åren även emitterat tre förlagslån om sammanlagt 39 milj. kr., vilka med Kungl. Maj:ts medgivande i inlåningsrättsligt hänseende fått jämföras med bankens eget kapital. Därmed har denna möjlighet till ökning av bankens inlåningsrätt helt utnyttjats. Till följd av inlåningsutvecklingen under år 1962 är banken ånyo i det läget, att åtgärder för att öka inlåningsrätten anses nödvändiga, såvida man vill förhindra den stagnation av rörelsen, som skulle uppstå därest banken skulle vara hänvisad till att helt eller huvudsakligen placera nya inlåningsmedel i s. k. täckningsfria tillgångar. Banken anser, att en sådan begränsning av dess rörelsefrihet är desto mindre motiverad, som banken alltid strävat efter och också lyckats hålla en hög likviditetsgrad. Banken framhåller vidare, att den situation, som nu föreligger, sålunda inte är föranledd av att banken eftersatt likviditetskravet utan helt enkelt av att bankens egna kapital inte ökat i den takt, som enligt banklagens bestämmelser om inlåningsrätt erfordrats för att hålla jämna steg med den allmänna utvecklingen av rörelsen.

Slutligen framhålles, att man självfallet räknar med att på samma sätt som hittills successivt öka det egna kapitalet genom fondering av vinstmedel. Med tanke på det behov av inre konsolidering, som även i fortsättningen torde komma att aktualiseras i samband med rörelsens expansion, anses det emellertid inte vara realistiskt att räkna med att det egna kapitalet genom fondering av vinstmedel kan ökas i sådan utsträckning, att behovet av inlåningsgrundande kapital därigenom kan tillgodoses annat än delvis.

Enligt bankens uppfattning är därför en ökning av det egna kapitalet genom en nyemission nu nödvändig. Då syftet med emissionen är att vidga bankens inlåningsrätt anses kapitalökningens storlek böra avvägas med hänsyn till den utveckling i fråga om inlåningen, som kan väntas under de kommande åren. Denna kommer självfallet att i hög grad bli beroende av den ekonomiska politik, som kommer att föras i fortsättningen. Mot bakgrunden av de siffror, som anförts angående inlåningsökningen, och av den breddning av rörelsen, som successivt ägt rum, anses det dock rimligt antaga, att inlåningen åtminstone på sikt kommer att öka väsentligt. Den ökning av aktiekapitalet genom nyemission som nu erfordras för att en normal utveckling av bankens rörelse inte skall bromsas, bör därför enligt banken göras så stor, att den skapar erforderligt utrymme för den expansion som kan tänkas ske under de närmaste åren. Bankens styrelse har för avsikt att å bolagsstämman under våren 1963 föreslå en höjning av bankens aktiekapital från 79,2 milj. kr. till 118,8 milj. kr. genom utgivning av 396 000 nya aktier. Aktieägare skulle därvid äga företrädesrätt att teckna en ny aktie för två gamla. Aktierna skulle emitteras till en kurs av 150 kr. per aktie och skillnaden mellan det inbetalda och det nominella beloppet skulle jämlikt 50 § lagen om bankrörelse tillföras reservfonden. Hela det egna kapitalet skulle därigenom komma att öka med 59,4 milj. kr. och den

föreslagna kapitalökningen skulle vidga bankens inlåningsrätt med i det närmaste 600 milj. kr.

Departementschefen

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har affärsbankernas inlåning under senare år ökat kraftigt. Ökningen har för Sveriges kreditbanks del varit proportionsvis större än för affärsbankssektorn i dess helhet. Åtgärder har från bankens sida vid olika tillfällen vidtagits för en ökning av bankens inlåningsrätt. Sålunda har banken i detta syfte sökt öka det egna kapitalet genom fondering av vinstmedel. Sedan detta inte visat sig tillräckligt för att skapa erforderligt utrymme i detta hänseende har banken under de senaste åren även emitterat tre förlagslån. Som även framgått av det föregående räknar banken självfallet med att på samma sätt som hittills genom fondering av vinstmedel successivt öka det egna kapitalet och därigenom skapa underlag för fortsatt inlåningsökning. Behovet av inlåningsgrundande kapital synes emellertid endast delvis kunna tillgodoses på detta sätt. Jag delar därför bankens uppfattning, att en ökning av det egna kapitalet genom en nyemission är nödvändig. Denna bör, såsom banken framhållit, göras så stor, att den skapar erforderligt utrymme för den expansion, som kan väntas under de närmaste åren. Mot bakgrunden härav synes intet vara att erinra mot den planerade höjningen av bankens aktiekapital. Eftersom staten äger 791 486 av bankens nuvarande 792 000 aktier, skulle ökningen av det egna kapitalet, 59,4 milj. kr., så gott som helt falla på staten.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Teckning av aktier i Sveriges kreditbank* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 59 400 000 kr.

Fonden för förlag till statsverket

[3] 2. *Vissa projekteringskostnader.* Under åberopande av vad jag tidigare denna dag anfört vid min anmälan av motsvarande anslag i statsverkspropositionen (bil. 9, p. 76) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa projekteringskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Lars Wettergren

ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler här-
efter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[1] 14. **Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala.** I riksstaten för innevarande budgetår har upptagits ett investeringsanslag av 3 733 000 kr.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 5 oktober 1962 hemställt bl. a. om en medelsanvisning av 569 000 kr. på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1962/63 till byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala. Av tillgängliga handlingar inhämtas bl. a. följande.

Försörjningsåtgärder

Universitetets värmeförsörjning är för närvarande under utredning. Förhandlingar pågår mellan byggnadsstyrelsen och Uppsala stad om leverans av värme från stadens fjärrvärmeverk. Vidare diskuteras en utbyggnad av universitetets egna större värmecentraler. I båda fallen erfordras större stamkulvertar för huvudmatningen. Med hänsyn till planerad tillbyggnad för växtbiologiska institutionen och för undvikande av relativt stora investeringar för nya värmecentraler i byggnader inom kvarteren Blåsenhus, Lagerträdet och inom Botaniska trädgården avser byggnadsstyrelsen att bygga en värmekulvert från värmecentralen i nybyggnaden i kvarteret Kemikum för övningslaboratorierna för kemi och fysik. Kostnaden för denna kulvert har uppskattats till ca 800 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1961.

Genom beslut den 6 september 1962 har Kungl. Maj:t uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera ifrågasvarande kulvertanläggning fram till och med färdigställande av bygghandlingar.

I förutnämnda skrivelse den 5 oktober 1962 har styrelsen framhållit, att kulvertanläggningen bör vara färdigställd till hösten 1963 med hänsyn till kommande nybyggnader.

Departementschefen. Medelsanvisningen på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 för byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala synes böra beräknas till 569 000 kr. Efter byggnadsstyrelsens hörande har på basis härav uppgjorts följande reviderade finansierings- och investeringsplaner för budgetåret 1962/63.

Finansieringsplan (1 000-tal kr.)

<i>Tillgängliga medel</i>	<i>Medelsförbrukning</i>
Medelsreservation per 30. 6.	Beräknad medelsförbrukning
1962 . . . . . 4 949	för budgetåret 1962/63 . . . . 9 251
Anslag på ord. riksstat för budgetåret 1962/63 . . . . . 3 733	
Erforderligt anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 569	
Summa 9 251	Summa 9 251

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram		Medelsförbrukning	
	1.7.61	1.7.62	faktisk t. o. m. 1961/62	beräknad för 1962/63
<i>I. Företag påbörjade före 1962/63</i>				
Slutredovisade företag			1 038	10
Nybyggnad för geografiska institutionen	5 675	5 675	5 207	400
Nybyggnad för zoo-fysiologiska institutionen	4 200	4 200	3 950	200
Nybyggnad för övningslaboratorier för fysik och kemi	10 000	10 000	3 796	5 500
Nybyggnad för limnologiska institutionen m. m.	3 190	3 210	1 430	1 500
Ombyggnad av gamla konsistoriehuset	540	540	459	81
<i>II. Företag avsedda att påbörjas 1962/63</i>				
Tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik	1 400	1 440	106	850
Om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket	8 700		354	1 350
Försörjningsåtgärder:				
Kulvertar och ledningar m. m. . . .	ca 1 800	ca 825		360
Summa			16 340	9 251

¹ Avser endast projekteringskostnader.

² Avser endast den kulvertanläggning som projekteras enligt Kungl. Maj:ts beslut den 6 september 1962.

Kostnadsramarna för nybyggnad för limnologiska institutionen m. m. och tillbyggnad för institutionen för fysiologisk botanik har uppräknats med hänsyn till prisstegringen den 1 juli 1961—den 1 juli 1962. Nämda byggnadsobjekt liksom övriga i investeringsplanen upptagna objekt — bortsett från värmekulvertanläggningen — har tidigare och senast i propositionen 1962: 91 (s. 60—61) redovisats för riksdagen. För ifrågavarande värmekulvertanläggning synes byggnadsmedel böra beräknas för innevarande budgetår. Kungl. Maj:t torde — sedan byggnadsstyrelsen redovisat bygghandlingar — få meddela beslut om påbörjande av arbetena inom en kostnadsram av ca 825 000 kr. enligt prisläget den 1 juli 1962.

Den beräknade medelsförbrukningen för budgetåret 1962/63 hänför sig — utom beträffande om- och tillbyggnad för universitetsbiblioteket och värmekulvertanläggningen — till redan påbörjade byggnadsföretag. För att arbetena skall kunna fortgå i planerad omfattning erfordras ett medelstillskott på 569 000 kr. för innevarande budgetår. Detta belopp synes böra anvisas på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63.

Med hänvisning till vad jag anfört föreslår jag, att de tidigare redovisade reviderade finansierings- och investeringsplanerna för budgetåret 1962/63 godkännes. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 569 000 kr.

[2] 21. *Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola.* Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag vid anmälan i statsverkspropositionen av förevarande anslag (bil. 10, p. 332) anfört bör medelsanvisningen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 för byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola beräknas till 2 259 000 kr. Efter hörande av byggnadsstyrelsen har på basis härav uppgjorts följande reviderade finansierings- och investeringsplaner för budgetåret 1962/63.

Finansieringsplan (1 000-tal kr.)

<i>Tillgängliga medel</i>		<i>Medelsförbrukning</i>
Medelsreservation per 30. 6. 62	7 626	Beräknad medelsförbrukning
Anslag på ord. riksstat för budgetåret 1962/63	14 418	för budgetåret 1962/63 . . .
Erforderligt anslag på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63	2 259	
	<u>Summa 24 303</u>	<u>Summa 24 303</u>

Investeringsplan (1 000-tal kr.)

Byggnadsföretag	Kostnadsram		Medelsförbrukning	
	1.7.1961	1.7. 1962	faktisk t. o. m. 1961/62	beräknad för 1962/63
I. Företag påbörjade före 1/7 1962				
Avslutande arbeten för Chalmers byggnadskommitté	20 002	20 002	19 903	99
Nybyggnad för avdelningen för elektroteknik samt hörsalsbyggnader	6 700	6 700	6 384	316
Nybyggnad för avdelningen för kemi ..	28 000	25 500	4 811	13 000
Nybyggnad för övningslaboratorium för fysik	6 000	6 000	4 474	1 526
Administrationsbyggnad jämte hörsal..	1 960	2 005	741	1 100
Ombyggnad av Holtermanska sjukhuset, etapp I	700	700	608	92
Utökning av panncentralen	ca 5 000		290	1 200
Försörjningsåtgärder:				
a) Kulvertar och ledningar m. m. . .	ca 7 000		338	1 700
b) Väg- och markarbeten m. m.	ca 7 500		7	2 200
c) Särskilda utgifter		1 900		1 900
II. Företag avsedda att påbörjas 1962/63				
Baracker på Råö för avdelningen för elektroteknik	150	170		170
Tillbyggnad för avdelningen för elektroteknik m. m.	ca 5 500 — 6 000	5 700		500
Nybyggnad för avdelningen för väg- och vattenbyggnad, etapp I		7 220		500
Summa			37 556	24 303

¹ Avser medelsförbrukningen endast under budgetåret 1962/63.

Jag föreslår, att ifrågavarande reviderade finansierings- och investeringsplaner för budgetåret 1962/63 godkännes, samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola* å tilläggsstat II för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 2 259 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Asa Teorell

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här- efter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärenden an- gående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Domänverket

[1] 3. Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtna kronoegendomar. Under återopande av vad jag tidigare denna dag anfört i statsverkspropositionen (bil. 11, p. 155) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtta kronoegendomar* å tilläggsstat II till riks- staten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 77 000 kr.

Diverse kapitalfonder

[2] 5. Jordfonden. Med hänsyn till vad jag tidigare denna dag anfört i statsverkspropositionen (bil. 11, p. 171) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordfonden* å tilläggsstat II till riksstaten för bud- getåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 6 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Raimond Kolk

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Lange, anmäler härefter under handelsdepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

K. Diverse

[1] 8. **Avsättning till lotterimedelsfonden.** Detta anslag har för innevarande budgetår uppförts med 28 000 000 kronor. Vid ingången av budgetåret kvarstod i fonden ett disponibelt belopp av 659 300 kronor.

Lotterimedelsfonden är avsedd att tillgodose allmännyttiga kulturella ändamål. Dessa är dels sådana, som betingar en årligen återkommande bidragstilldelning, dels ändamål av mera tillfällig art. Till den förra kategorin hör framför allt teatrar och orkestrar samt vissa konstorganisationer. Av teatrarna är det främst de kungl. teatrarna, två större turnéföretag, stads-teatrarna samt två mindre landsortsteatrar som åtnjuter kontinuerliga bidrag ur fonden. Orkesterbidragen utgår i första hand till de sex större yrkesorkestrarna i landet.

Till bestridande av teatrars och orkestrars verksamhet krävs vid sidan av deras egna inkomster, vilka främst utgörs av biljettintäkter, avsevärda bidrag från det allmänna. Bidrag lämnas från såväl stat som kommun. Stödet åt de kungl. teatrarna samt turnéföretagen utgår i det närmaste helt av statsmedel, medan för stadsteatrarnas del efter spelåret 1957/58 uppkom-

mande underskott bestrids med i allmänhet tre femtedelar av statsmedel och återstoden med kommunala anslag. Till de båda mindre teatrarna och orkestrarna lämnar stat och kommun lika stora understöd. En redogörelse för statsbidragen lämnas varje år i den s. k. riksdagsberättelsen.

Det för innevarande budgetår till förfogande stående beloppet (28 000 000 + 659 300 =) 28 659 300 kronor, har disponerats på följande sätt. För teaterändamål har anvisats 24 327 600 kronor. För orkesterändamål har utgått 2 778 800 kronor och för konständamål 134 000 kronor. Då därjämte för tillfälliga ändamål har anvisats 203 500 kronor, kvarstår f. n. i fonden 1 215 400 kronor.

Av teatrar och orkestrars utgifter utgör lönerna den väsentliga delen och uppgår i allmänhet till ca 80 procent av de samlade kostnaderna. Bestämmande för lönerna storlek är dels kollektivavtal, dels individuella avtal. Vid de förhandlingar som föregår avtalen företräds arbetsgivarsidan av Teatrarernas riksförbund och för vissa orkestrar av statens avtalsnämnd samt arbetstagersidan av Svenska musikerförbundet för musiker, kör, balett, scenarbetare m. fl. samt Svenska teaterförbundet för skådespelare, solister och tjänstemän. Avtalsrörelsen för spelåret 1962/63 är nu i det närmaste avslutad; för endast ett par grupper har avtal ännu ej träffats.

Uppgörelsen innebär för t. ex. musiker, kör och balett en höjning av månadslönen med i runt tal 260 kronor, varjämte vissa förbättringar i ålders-tilläggen åstadkommits. Tidigare skillnader i lön mellan manliga och kvinnliga kör- och balettmedlemmar kommer att utjämnas. Timlönen höjs med ca 65 öre för timme, vilket för t. ex. en scenarbetare i Stockholm innebär att lönen höjs från 5: 60 till 6: 21 för timme och för en scenarbetare i Malmö från 4: 50 till 5: 16.

För skådespelarna innebär uppgörelsen en höjning av lönen med 5 procent, dock lägst 100 kronor för månad. Minimallönen har därjämte höjts från nuvarande 800 kronor för månad till 950—1 050 kronor för månad.

Kostnadmässigt räknar man på såväl arbetsgivar- som arbetstagersidan, att uppgörelsen för spelåret 1962/63 innebär en ökning med mellan 15 och 20 procent på den totala lönekostnaden spelåret 1961/62, vilken för de ifrågavarande teatrarna och konsertföretagen uppgick till i runt tal 37 000 000 kronor.

För en närmare bedömning av det i anledning av lönerörelsen ökade anslagsbehovet för spelåret 1962/63 har handelsdepartementet från varje teater och orkester införskaffat uppgift om de ökade löne- och ATP-kostnader som avtalsuppgörelsen medfört. Av detta material framgår att ökningen från spelåret 1961/62 till spelåret 1962/63 uppgår till i runt tal resp. 6 200 000 och 426 000 kronor. Dessa kostnader föranleder — sedan vederbörlig hänsyn tagits till redan anvisade statsmedel samt gängse fördelningsgrunder mellan stat och kommun beträffande vissa teatrar och orkestrar — för statens del en ökad medelsanvisning av 3 919 800 kronor. Därtill kommer att enligt föreliggande bokslut för spelåret 1961/62 underskott uppstått å verksamheten hos flertalet teatrar och orkestrar oaktat redan anvisade bidrag av det all-

männa. Till täckande härav har under hösten 1962 i form av särskilda tilläggsanslag hittills av statsmedel enligt nyssnämnda fördelningsgrunder anvisats 2 341 300 kronor. Ytterligare högst 30 000 kronor torde komma att erfordras för motsvarande ändamål. Dessa underskott hänför sig i stort sett till avtalsenliga lönehöjningar och återverkar således på anslagsbehovet för efterföljande spelår. Det sammanlagda ytterligare medelsbehovet för spelåret 1962/63 blir därför $(3\,919\,800 + 2\,341\,300 + 30\,000 =)$ 6 291 100 kr.

Ansökan har därjämte gjorts av Operan om bidrag å 400 600 kr. till täckande av ATP-avgifter för spelåren 1960/61 och 1961/62. *Riksförsäkringsverket* har i infordrat utlåtande vitsordat beloppet.

Departementschefen

Till lotterimedelsfonden har för innevarande budgetår avsatts 28 000 000 kr. Vid budgetårets ingång hade av tidigare avsatta fondmedel 659 300 kr. ej tagits i anspråk, varför ett belopp av 28 659 300 kr. stod till förfogande för budgetåret 1962/63. Detta belopp har i det närmaste gått åt till att täcka teatrar och orkestrars m. fl. fasta ändamåls anslagsbehov för spelåret 1962/63 samt tidigare spelår. För tillfälliga ändamål har anvisats 203 500 kr. och i fonden återstår nu 1 215 400 kr.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen kommer teater- och orkesterföretagen under spelåret 1962/63 att få vidkännas betydande omkostnadsökningar, vilka icke kunnat beräknas vid avsättningen av medel till lotterimedelsfonden. Främst hänför sig merkostnaderna till de löneökningar, som föranletts av 1962 års lönerörelse och vilka för spelåret 1962/63 beräknas belöpa sig till mellan 15 och 20 procent av de totala lönekostnaderna för närmast föregående spelår. Det kraftiga lönellyftet får ses mot bakgrunden av att de här berörda personalgrupperna sedan länge utgjort låglönegrupper.

Omkostnadsökningen för det löpande spelåret har också sin grund i den fördyring av driftskostnaderna för teater- och orkesterföretagen, som skett redan under spelåret 1961/62 och vilken kunnat framräknas först i och med att bokslut för detta spelår nu föreligger. Nu nämnda fördyring — som också denna i huvudsak hänför sig till lönekontot — har lett till att flertalet företag redovisat underskott för nämnda spelår. Till täckande härav har ur lotterimedelsfonden anvisats sammanlagt 2 341 300 kr., vartill såsom nyss redovisats för samma ändamål kan tillkomma högst 30 000 kr. Denna merkostnad för spelåret 1961/62 kommer självfallet att belasta även det nu löpande spelåret.

Vid bedömningen av teater- och orkesterföretagens medelsbehov för spelåret 1962/63 måste konstateras, att företagen sannolikt saknar möjligheter att själva bestrida de uppkomna merkostnaderna. I dagens läge synes det exempelvis ej troligt att höjning av biljettpriserna skulle medföra någon ökning av intäkterna. Merkostnaderna torde därför i sin helhet enligt gängse fördelningsgrunder få bestridas av staten och kommunerna.

På grundval av uppgifter som under hand inhämtats från teatrar och orkestrarna kan de av årets lönerörelse föranledda merkostnaderna upp-

skattas till sammanlagt 6 626 000 kr., varav 6 200 000 kr. gäller egentliga löner och 426 000 kr. ATP-avgifter. Härav bör med tillämpning av de vanliga fördelningsgrunderna 3 919 800 kr. bestridas av staten. Till sistnämnda belopp bör enligt vad ovan anförts läggas ett belopp motsvarande förluster-
na under närmast föregående spelår, eller 2 371 300 kr. Härutöver erfordras under budgetåret 1962/63 400 600 kr. för bestridande av redan förfallna ATP-avgifter vid Operan. Behovet av statsmedel till teatrar och orkestrar för spelåret 1962/63 uppgår därmed till ytterligare (3 919 800 + 2 371 300 + 400 600 =) 6 691 700 kr.

De i lotterimedelsfonden för budgetåret 1962/63 fritt tillgängliga medlen uppgår inte till högre belopp än som behövs för att tillgodose vissa årligen återkommande bidragsanspråk, om vilka beslut ännu ej meddelats för innevarande budgetår, samt för att möta oförutsedda utgifter. Det torde därför bli nödvändigt att tillföra fonden hela det för spelåret 1962/63 angivna merbeloppet för löner och pensioner m. m. Det bör ske genom särskild anvisning av 6 700 000 kronor på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till lotterimedelsfonden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 6 700 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Christina Gartz

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1963.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, anmäler härefter under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

A. Inrikesdepartementet m. m.

[1] 4. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med hänvisning till vad jag tidigare denna dag anfört vid anmälan i statsverkspropositionen av frågan om anslag till detta ändamål (bil. 13, p. 4) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 33 a. **Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning.** I skrivelse den 22 februari 1962 har *mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation* framlagt förslag om uppförande av dels ett nytt skolhem vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och dels ett nytt statligt yrkeshem i Laxå för flickor med komplicerad utvecklingshämning samt hemställt, att för nämnda ändamål måtte för budgetåret 1962/63 anvisas ett investeringsanslag om 1 200 000 kr.

Delegationen erinrar om att Kungl. Maj:t — på grundval av delegationens den 28 juni 1960 avgivna betänkande i ämnet — i proposition till 1961 års riksdag (prop. nr 72) framlade principförslag rörande den framtida organisationen för undervisning och vård av barn med komplicerad utvecklingshämning. I fråga om organisationen för pojkklientelet, som skulle omfatta två enheter, föreslogs såvitt nu är i fråga, att statens skol- och yrkeshem på Salbohed skulle efter en omfattande upprustning inrymma cirka 30 platser för yrkes elever och ungefär lika många platser för skol elever. För skolhemmets behov skulle nybyggnader företagas.

Genom beslut den 17 mars 1961 uppdrog Kungl. Maj:t åt delegationen att — med beaktande av vad föredragande departementschefen anfört i propositionen — i samråd med skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen snarast möjligt utföra projektering m. m. för om- och tillbyggnad av Salbohedshemmet. Sedermera har chefen för inrikesdepartementet genom beslut den 22 september 1961 till delegationen överlämnat handlingar i ärende angående uppförande av en maskinhall vid skol- och yrkeshemmet att tagas i beaktande vid fullgörandet av det lämnade projekteringsuppdraget.

Vidkommande det föreslagna nya *skolhemmet på Salbohed för pojkar med komplicerad utvecklingshämning* anför delegationen, att den av delegationen tidigare förordade förläggningen av hemmet inom Salbohedshemmets område varit föremål för förnyade överväganden. Därvid har befunnits ändamålsenligt att förlägga skolhemmet nordost om befintlig administrationsbyggnad och rektorsbostad. Genom en sådan placering möjliggöres en ytterligare differentiering mellan skol- och yrkes elever, varjämte skolhemmet erhåller ett i förhållande till administrationsbyggnaden lämpligt läge. Grundförhållandena är här enligt gjorda undersökningar goda.

Skolhemsanläggningen föreslås bli uppförd i form av tre friliggande enplansbyggnader. Två av dessa avses för elevernas förläggning och inrymmer vardera 14 platser, fördelade på två lika stora vårdgrupper. För varje vårdgrupp finns tre enbäddsrum och två tvåbäddsrum jämte kök, matrum

och dagrum m. m. Inom vartdera bostadshuset är därjämte för vårdgruppernas gemensamma behov anordnade jourrum, isoleringsrum och klädvårdsrum samt bastu och badrum. Den tredje byggnaden utgör skolbyggnad. I denna inrymmer tre salar för teoretisk undervisning med grupp- rum, slöjdsal med förråd, lärarrum, bibliotek och materialrum. Till sistnämnda byggnad anslutes en för skolhemmets värme- och varmvattenförsörjning avsedd panncentral.

Skolöverstyrelsen, medicinalstyrelsen och styrelsen för Salbohedshemmet har i yttranden till delegationen förklarat sig icke ha något att erinra mot delegationens förslag i denna del. Vidare har centrala sjukvårdsberedningen i yttrande till medicinalstyrelsen förklarat sig intet ha att erinra mot utformningen av förläggningsbyggnaderna och panncentralen vid skolhemmet.

För den nya skolhemsanläggningen behövs en särskild branddamm. En sådan är erforderlig även för det befintliga yrkeshemmets räkning liksom för den nuvarande skolhemsbyggnaden och bör med hänsyn till föreliggande brandrisker komma till utförande snarast möjligt.

Kostnaderna för uppförande av skolhemsanläggningen samt anläggande av branddamm enligt nu framlagt förslag har enligt prisläget den 1 juli 1961 beräknats till 2 450 000 kr., varav för förläggningsbyggnaderna 1 040 000 kr. (motsvarande 37 000 kr. per elevplats), skolbyggnaden, inklusive panncentral, 610 000 kr., branddamm 50 000 kr. samt för yttre arbeten 800 000 kr. Arbetena torde kunna påbörjas vintern 1962/63 och vara slutförda våren 1964. För budgetåret 1962/63 bör 500 000 kr. anvisas för påbörjande av skolhemmets uppförande och för anläggande av branddamm. Delegationen avser att senare framlägga förslag till ombyggnad av det befintliga yrkeshemmet på Salbohed.

Beträffande flickklientelet föreslogs i angivna proposition 1961: 72 bl. a., att det nuvarande statliga skol- och yrkeshemmet i Vänersborg skulle nedläggas och ersättas med ett nytt hem om 45 à 50 platser för yrkeshemselever. Efter riksdagens beslut i anledning av propositionen (rskr. 264) uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 16 juni 1961 åt delegationen bl. a. att snarast möjligt och i huvudsaklig överensstämmelse med i berörda proposition av föredragande departementschefen förordad förslag i samråd med skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen utföra projektering m. m. för ett *nytt statligt yrkeshem i Laxå för flickor med komplicerad utvecklingshämning*.

I nämnda proposition avsågs det nya hemmet i Laxå bli förlagt till ett område omedelbart sydost om en till köpingen förlagd tvåläkarstation. Då emellertid grundförhållandena inom detta område enligt vidtagna undersökningar måste betecknas som otillfredsställande, har delegationen ansett det påkallat att söka annan förläggningsplats inom köpingen. Delegationen har funnit en godtagbar plats cirka 200 m längre österut på mark, som dels är i köpingens ägo och dels tillhör Kronan under domänstyrelsens förvaltning. Köpingen har förklarat sig villig att här kostnadsfritt

upplåta ett markområde om cirka 81 000 m². På hemställan av delegationen har domänstyrelsen i skrivelse till delegationen tillstyrkt, att ett område om ungefär 60 000 m² av Kronans mark tages i anspråk för ifrågasvarande ändamål och överföres från domänstyrelsens till skolöverstyrelsens eller annan myndighets förvaltning. Styrelsen har vidare föreslagit, att av resp. myndigheter förvaltade fastighetsfonder med anledning av överförandet upp- och nedskrivs med 12 000 kr. Detta överlåtelsevärde är beräknat under förutsättning av att å området växande skog, i den mån den icke erfordras för prydnadsändamål, avverkas och tillvaratages av domänverket. Den genom sammanläggning av dessa båda markområden bildade skoltomten, som alltså får en areal av omkring 140 000 m², begränsas i norr, öster och söder av skogsområden och i väster av ett blivande parkområde intill villabebyggelse. I tomten ingår ängsmark, till vilken en bebyggelse lämpligen kan anslutas. Tomten utgöres i övrigt av skogsmark. Enligt utförda grundundersökningar är grundförhållandena inom bebyggelseområdet tillfredsställande. Laxå köping har utlovat kostnadsfri anslutning till tomtgränsen av ledningar för vatten och avlopp och gata samt ävenledes åtagit sig att genom sin bostadsstiftelse uppföra erforderliga bostäder för hemmets personal.

Gällande stadsplan för köpingen redovisar en framtida ny länshuvudväg från Örebro mot Askersund, som enligt angiven sträckning skulle anläggas mellan befintlig bebyggelse och den blivande tomten intill dess västra gräns. I samråd med vägförvaltningen och länsarkitekten i länet har överenskommelse träffats om en sådan ändring av stadsplanen, att sträckningen för den nya vägen — som enligt uppgift icke torde komma till utförande inom de närmaste tjugu åren — flyttas öster om tomten på ett avstånd av minst 50 m från tomtgränsen. Ett 100 m brett markområde utefter de norra, östra och södra tomtgränserna skall jämte det väster om tomten genom vägens flyttning frigjorda markområdet i stadsplanen utläggas som ett för yrkeshemmet avsett skyddsområde, vilket icke får bebyggas. Såvitt detta skyddsområde kommer att beröra domänverkets mark har domänstyrelsen icke haft något att erinra däremot.

På grundval av de förda förhandlingarna har delegationen träffat preliminärt avtal om markförvärv m. m. med köpingen av följande lydelse.

»Mellan mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation såsom företrädare för Kungl. Maj:t och Kronan, här nedan kallad Kronan, å ena, och kommunalnämnden i Laxå köping såsom företrädare för köpingen å andra sidan, är — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och kommunalfullmäktiges i Laxå köping godkännande — träffat följande avtal.

§ 1.

Köpingen överlåter utan ersättning till Kronan det markområde om ungefär 81 000 kvadratmeter av fastigheten Lassåna 3:2 i Laxå köping, som på den vid detta avtal fogade kartan begränsas med heldragen röd linje och är avsett att sammanläggas med ett område om ungefär 60 000 kvadrat-

meter av Kronan tillhöriga fastigheten Laxåskogen 12: 1, å kartan angivet med grön begränsningslinje.

§ 2.

Området tillträdes av Kronan den 1 oktober 1962.

§ 3.

Kronan utfäster sig att snarast möjligt efter tillträdet vidtaga erforderliga åtgärder för uppförande inom området av ett yrkeshem för flickor med komplicerad utvecklingshämning.

§ 4.

Köpingen medger, att yrkeshemmet kostnadsfritt anslutes till köpingens vatten- och avloppsnät. Köpingen förbinder sig att till den tidpunkt, varom överenskommelse senare träffas, ha framdragit för anslutning till vatten- och avloppsnätet erforderliga ledningar till å kartan angiven punkt i tomtgränsen samt ledningar för elektrisk kraft till anläggningen.

För leverans av vatten och elektrisk kraft samt för omhändertagande av avloppsvatten erlägger Kronan ersättning enligt de för konsument med motsvarande förbrukning inom köpingen vid varje tillfälle gällande taxor och för respektive verk gällande reglementen.

§ 5.

Kronan förbinder sig att icke inom det för yrkeshemmet avsedda området utan köpingens tillstånd utföra grundvattenbrunnar.

§ 6.

Köpingen åtager sig att i omedelbar närhet av yrkeshemmets område låta uppföra bostäder till antal och av typ, som mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation bestämmer och som ur stadsplane-teknisk synpunkt kan godkännas, samt förbinder sig tillse att — efter anvisning av hemmets styrelse — hyresrätt till dessa bostäder endast upplåtes åt befattningshavare vid hemmet. Kronan ansvarar för hyran för dessa bostäder.

Köpingen svarar för att tillräckligt antal lämpliga bostäder jämväl för övrig personal vid yrkeshemmet finnes tillgängliga i köpingen och tillhandahålles denna personal.

§ 7.

Köpingen ombesörjer — utan avvaktan på Kungl. Maj:ts godkännande av detta avtal — upprättandet av förslag till stadsplan och tomtindelning av det av köpingen överlåtna området, vilket jämte det Kronan tillhöriga området utlägges till en tomt. Denna tomt betecknas i stadsplanen som kvartersmark för allmänt ändamål.

Utanför den sålunda bildade tomten skall — på sätt redovisas å den bifogade kartan — i stadsplanen utläggas ett för yrkeshemmet avsett skyddsområde, som icke får bebyggas eller på annat sätt än å kartan anges tagas i anspråk för vägbebyggelse.

§ 8.

Kronan svarar för samtliga kostnader för vinnande av lagfart samt för avstyckningar och sammanläggning till en stadsåga av det av köpingen överlåtne området och det Kronan tillhöriga området.»

Yrkeshemmet föreslås omfatta sammanlagt 48 elevplatser, fördelade på två förläggingsbyggnader för äldre flickor om vardera 16 platser och en förläggingsbyggnad för yngre flickor om likaledes 16 platser. Förläggingsbyggnaderna är planerade för en uppdelning av eleverna i två vårdgrupper om åtta elever i varje. I anläggningen ingår vidare skolbyggnad, administrationsbyggnad samt byggnader för kök och tvätt. Samtliga byggnader, som grupperas runt det öppna markområdet, kommer att bilda en ur funktionssynpunkt naturlig enhet. Beträffande den närmare utformningen av hemmet anför delegationen följande.

Av förläggingsbyggnaderna uppföres en del av de för de äldre flickorna avsedda i två våningar, medan den för de yngre flickorna avsedda förläggingsbyggnaden i likhet med övriga delar av de två förstnämnda uppföres i en våning. I varje vårdgrupp för äldre flickor finns åtta enbäddsrum, medan i vardera vårdgruppen för yngre flickor finns ett tvåbäddsrum och sex enbäddsrum.

Till varje vårdgrupp hör därjämte kök, matrum och dagrum m. m. För vårdgruppernas gemensamma behov förses varje förläggingsbyggnad med jourrum, isoleringsrum, klädvårdsrum samt badrum m. m.

I skolbyggnaden, som i likhet med administrationsbyggnaden och byggnaden för kök och tvätt uppföres i ett plan, inrymmer en sal för teoretisk undervisning med gruppum, fem arbetsalar, bibliotek, lärarum m. m. Till skolbyggnaden ansluter en gymnastiksal. Denna förutsättes kunna användas även som samlingssal med ett mindre utrymme för elevernas teaterföreställningar. I anslutning till gymnastiksalen anordnas omklädningsrum, expedition och bastu med dusch samt förråd för redskap m. m.

Till administrationsbyggnaden förlägges rektorsexpedition, biträdesrum samt rum för assistent och läkarmottagning med mörkrum.

I byggnader för kök och tvätt inrymmer kök med erforderliga förrådsutrymmen, personalmatsal och dagrum, tvättavdelning och panncentral. Tvättavdelningen omfattar tvätthall, linneförråd, rastrum och omklädningsrum. I panncentralen finns garage och verkstad för centralen. Köksbyggnaden är försedd med källarutrymmen för skyddsrum och förråd.

För elevernas sysselsättning bör en mindre trädgård anläggas. Eventuellt kan även ett växthus behöva uppföras. Området för hemmet förutsättes vidare bli inhägnat samt i erforderlig utsträckning försedd med planteringar och vägar.

Skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen har i yttranden till delegationen förklarat sig icke ha något att erinra mot delegationens förslag till nytt yrkeshem för ifrågavarande flickklientel. Vidare har styrelsen för statens skol- och yrkeshem i Vänersborg funnit såväl den föreslagna placeringen av hemmet som utformningen av detsamma lämplig.

Kostnaderna för uppförandet av det nya flickhemmet enligt nu framlagt förslag har enligt prisläget den 1 juli 1961 beräknats till 5 200 000 kr., varav för förläggingsbyggnaderna 1 720 000 kr., för skolbyggnaden, inklusive gymnastik- och samlingssal, 830 000 kr., för administrationsbyggnaden 150 000 kr., för köks- och tvättbyggnaderna samt panncentral 1 000 000 kr. samt för yttre arbeten 1 500 000 kr. Jämväl de under § 8 i avtalet om markförvärv avsedda kostnaderna förutsättes kunna bestridas inom angivna kostnadsram.

Arbetena med yrkeshemmets uppförande torde kunna påbörjas våren 1963 och vara slutförda hösten 1964. För budgetåret 1962/63 bör 700 000 kr. anvisas för arbetenas påbörjande.

Vid bifall till vad byggnads- och utrustningsdelegationen i det föregående förordat uppgår *det sammanlagda medelsbehovet* för byggnadsarbeten vid statens skol- och yrkeshem för budgetåret 1962/63 till (500 000 + 700 000) 1 200 000 kr.

Departementschefen

I proposition till 1961 års riksdag (nr 72) framlades principförslag rörande den framtida organisationen för undervisning och vård av barn med komplicerad utvecklingshämmning. Förslaget innebar bl. a., att det statliga pojkhemmet på Salbohed skulle efter en omfattande upprustning inrymma cirka 30 platser för yrkes elever och ungefär lika många platser för skolelever samt att det nuvarande statliga flickhemmet i Vänersborg skulle nedläggas och ersättas med ett nytt hem om 45 à 50 platser för yrkeshemselever, förlagt till Laxå köping. Riksdagen biföll de i propositionen framlagda förslagen utom i vad avsåg den förordade lokaliseringen av det nya flickhemmet (SU 96 och 139; rskr. 264). Sistnämnda fråga förföll, sedan kamrarna stannat i skiljaktiga beslut.

Genom beslut den 17 mars 1961 har Kungl. Maj:t bl. a. uppdragit åt mentalsjukvårdsberedningens byggnads- och utrustningsdelegation att snarast möjligt utföra projektering av om- och tillbyggnad av Salboheds hemmet. Sedan ytterligare överväganden skett beträffande lokaliseringen av det nya flickhemmet har Kungl. Maj:t vidare genom beslut den 16 juni 1961 uppdragit åt byggnads- och utrustningsdelegationen att utföra projektering av ett nytt statligt yrkeshem i Laxå för flickor med komplicerad utvecklingshämmning.

Delegationens nu framlagda förslag till nytt *skolhem vid Salbohed* finner jag väl ägnat att möjliggöra en sådan differentiering av klientelet, som är nödvändig med hänsyn till elevernas ålder, intellektuella förutsättningar och psykiska rubbningar. Såsom delegationen föreslagit bör skolanläggningen uppföras på en plats nordost om administrationsbyggnaden och rektorsbostaden drygt 300 m från det befintliga yrkeshemmet. Även inom skolanläggningen bör en differentiering av skoleleverna underlättas. Anläggningen bör i enlighet med delegationens förslag utformas som tre fristående enplansbyggnader, varav två för elevernas förläggning och en för undervisningslokaler m.m. Var och en av förläggningsbyggnaderna bör planeras för 14 elever, fördelade på två lika stora vårdgrupper. Flertalet rum bör utgöras av enkelrum.

Beträffande gemensamhetsanläggningarna kan dock en viss överarbetning av förslaget ifrågasättas, därvid möjligheten att sammanföra panncentral, förråd och skolbyggnad i en byggnadskropp bör närmare övervägas.

Delegationens val av förläggningsplats inom Laxå köping för det nya

statliga yrkeshemmet för flickor finner jag lämpligt och tillstyrker förslaget i denna del. För ändamålet behöver mark tagas i anspråk, som dels är i köpingens ägo och dels tillhör staten under domänstyrelsens förvaltning. Såsom delegationen anfört har köpingen förklarat sig villig att kostnadsfritt upplåta ett markområde om cirka 81 000 m². Domänstyrelsen har för sin del tillstyrkt, att ett område om 60 000 m² av kronans mark tages i anspråk för flickhemmet. Dessa markområden bör sammanläggas till en fastighet, vilken bör upptagas under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. Runt tomten bör i enlighet med delegationens förslag mark reserveras som ett för yrkeshemmet avsett skyddsområde, vilket icke får bebyggas. Det må vidare nämnas, att köpingen utlovat kostnadsfri anslutning till tomtragränsen av ledningar för vatten och avlopp samt åtagit sig att genom sin bostadsstiftelse uppföra erforderliga bostäder för hemmets personal.

Mot det av delegationen med köpingen träffade preliminära avtalet om markförvärv för flickhemmet m. m. har jag intet att erinra. Kommunalfullmäktige i Laxå köping har vid sammanträde den 26 februari 1962 godkänt avtalet.

Delegationens förslag till utformning av flickhemmet finner jag tillfredsställande ur differentieringssynpunkt. Yrkeshemmet bör sålunda planeras för 48 elevplatser, fördelade på tre byggnader med vardera 16 platser. Två av dessa byggnader bör avses för äldre flickor och en för yngre flickor. Byggnaderna bör planeras för två vårdgrupper om vardera åtta elever.

Beträffande gemensamhetsanläggningarna kan dock även i detta fall en viss överarbetning ifrågasättas. Sålunda bör bl. a. övervägas möjligheterna att sammanföra undervisnings- och administrationslokaler jämte lärarrum till en byggnad eller att i varje fall koncentrera utformningen av byggnaden för undervisningsändamål. Denna överarbetning torde emellertid inte påverka de beräknade byggnadskostnaderna i någon väsentlig mån.

Delegationen har på grundval av föreliggande huvudhandlingar beräknat byggnadskostnaderna enligt prisläget den 1 juli 1961 för skolhemmet på Salbohed, inklusive gemensamma anläggningar och yttre arbeten, till 2 450 000 kr. och för det nya flickhemmet till 5 200 000 kr., däri inbegripet gemensamma anläggningar och yttre arbeten.

Byggnadsarbetena vid skolhemmet på Salbohed beräknas kunna igångsättas våren 1963 och torde vara avslutade hösten 1964. Uppförandet av flickhemmet i Laxå torde också kunna påbörjas våren 1963 och vara slutfört hösten 1964. Medelsbehovet under budgetåren 1962/63 och 1963/64 för ifrågavarande byggnadsarbeten kan beräknas till sammanlagt (900 000 + 1 600 000) 2 500 000 kr. resp. (1 100 000 + 2 600 000) 3 700 000 kr.

Med hänsyn till de nuvarande i hög grad otillfredsställande lokalförhållandena vid såväl Salboheds- som Vänersborgshemmet är det synnerligen angeläget, att byggnadsarbetena snarast möjligt kan påbörjas. Jag anser därför ofrånkomligt, att medel för ändamålet anvisas redan under innevarande budgetår å tilläggsstat II.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Laxå köping angående överlåtelse av mark m. m. för ett nytt statligt yrkeshem för flickor med komplicerad utvecklingshämning;

b) till *Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Lars Erik Andersson

Bihang

Förteckning

överlämnade av Kungl. Maj:t hos riksdagen äskade anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1962/63

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

A: 8 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 1 000 000

III. Utrikesdepartementet

A: 10 Tillfälliga representationskostnader, *reservationsanslag* 130 000

IV. Försvarsdepartementet

E: 26 a Reglering av prisstegringar för budgetåret 1961/62 .... 4 000 000

E: 30 Kostnader för svenska FN-styrkor m. m., *reservationsanslag* 48 000 000

E: 31 Svenska övervakningskontingenten i Korea, *reservationsanslag* 780 000

52 780 000

V. Socialdepartementet

A: 4 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 1 000 000

E: 6 Vissa sysselsättningspolitiska åtgärder, *reservationsanslag*, därav förslagsvis 150 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattebidraget 200 000 000

E: 7 Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet, *reservationsanslag* 2 000 000

203 000 000

VII. Finansdepartementet

A: 3 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 300 000

X. Handelsdepartementet

K: 8 Avsättning till lotterimedelsfonden 6 700 000

XI. Inrikesdepartementet

A: 4 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag* 500 000

Säger för driftbudgeten 264 410 000

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

I. Statens affärsverksfonder

E. Domänverket

	Jordbruksdepartementet:	
3	Byggnadsarbeten m. m. vid vissa till sambruksföreningar upplåtta kronoegendomar	77 000

III. Statens allmänna fastighetsfond

	Ecklesiastikdepartementet:	
14	Byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala	569 000
21	Byggnadsarbeten vid Chalmers tekniska högskola	2 259 000

	Inrikesdepartementet:	
33 a	Vissa byggnadsarbeten för statens skol- och yrkeshem för barn med komplicerad utvecklingshämning	2 500 000
		<u>5 328 000</u>

IV. Försvarets fonder

	A. Försvarets fastighetsfond	
	Kasernbyggnaders delfond:	
1 a	Anordnande av lokalutrymmen för utbildning i FN-tjänst	1 250 000

VI. Fonden för låneunderstöd

	Socialdepartementet:	
2	Räntefria lån till bostadsbyggande	10 000 000

VII. Fonden för statens aktier

	Finansdepartementet:	
2 a	Teckning av aktier i Sveriges kreditbank	59 400 000

VIII. Fonden för förlag till statsverket

	Finansdepartementet:	
2	Vissa projekteringskostnader	10 000 000

IX. Diverse kapitalfonder

	Jordbruksdepartementet:	
5	Jordfonden	6 000 000

	Säger för kapitalbudgeten	92 055 000
--	---------------------------	------------